

Spis treści

Wprowadzenie	7
Część 1	
DAWNE BŁĘDY I ICH WSPÓŁCZESNE KONTYNUACJE	11
1 Chrystus zdehumanizowany	13
1. Od Jezusa bez ciała do Jezusa bez człowieczeństwa	13
Fundamentalne doświadczenie	13
Niebiański Jezus gnostyków	14
Czym zatem jest Wcielenie?	15
Jezus bez duszy u Apolinarego	16
Jezus bez natury ludzkiej u Eutychesa	18
Jezus wszechwiedzący w średniowiecznej teologii	19
Jezus w pobożności okresu baroku	21
2. Współczesne reperkusje	22
Na początku XX wieku	23
Dzisiaj	23
Iluzja Kościoła wyłącznie boskiego	24
Integryzm i progresizm	25
Wciąż odradzające się zgorzenie Wcieleniem	26
2 Chrystus po obniżonej cenie	29
Czy Jezus jest prawdziwym Bogiem?	29
Sukces chrystologii „oddolnej”	30
1. Od Jezusa usynowionego do Chrystusa ubóstwionego	31
Jezus „prawdziwym prorokiem”	31
Jezus przybranym synem Boga	32
Kontrowersja w Kościele	32
Chrystus według Ariusza	33

Co z tego wynika?	35
Wcielenie czy zamieszkanie?	36
Luka między człowiekiem a Bogiem	37
2. Współczesne reperkusje	38

Część 2

EPOKA WSPÓŁCZESNA (XVIII I XIX W.). JEZUS W UJĘCIU FILOZOFII, POLITYKI I HISTORII	43
--	-----------

Prezentacja: zmiana horyzontu	45
--	-----------

3 Jezus – mędrzec i mistrz cnoty	47
---	-----------

1. Wzniosły mistrz wieku oświecenia	47
2. Jezus i Ewangelia w oczach Jana Jakuba Rousseau	49
„Tak” dla Jezusa, „nie” dla dogmatów	51
3. Jezus przykładem człowieka Bożego według Kanta	53
„Dedukcja” idei Jezusa	53
Ideal świętości zrealizowany w Jezusie	55
Wartość i ograniczoność Jezusa w ujęciu Kanta	56
4. Jezus prorokiem śmierci Boga	58
Koszmar stał się proklamacją	59

4 Jezus widziany przez pryzmat polityki	61
--	-----------

1. 1789: Sankiulota z Nazaretu	62
Jezus głosiцеlem moralności rewolucyjnej	63
Ataki antychrześcijańskie	64
Wolność, równość, braterstwo – przesłaniem Jezusa	65
2. 1848: Chrystus republikanin	66
Pojednanie ludu i Kościoła	67
Katechizmy polityczne	68
Nawrót antyklerykalizmu	69
3. Utożsamienia z Chrystusem	70
Marat	70
Francja i „Lud”	71
Napoleon – mesjasz	72
Śmierć arcybiskupa Affre’a	74
4. Jezus socjalista	74

Jezus Proudhona	75
5. Jezus i polityka dzisiaj	77
O dobrym wykorzystaniu historii	78
5 Jezus liberalnych historyków i profesorów	81
1. Jezus – naukowy „osad historyczny” u Davida-Friedricha Straussa	82
„Historia”	82
„Mit”	83
Religia Straussa	84
2. Jezus – „niezrównany człowiek” u Ernesta Renana	85
Łagodny rabbi z Galilei	86
Uwielbienie Jezusa w Judei	88
Końcowa pochwała Jezusa	89
3. Niepowodzenie żywotów Jezusa	90
Przyczyny owego niepowodzenia	91
Historia a wiara: wciąż aktualna kwestia	93
Część 3	
WIEK XX: JEZUS WOBEC HISTORII, NAUKI I MENTAL- NOŚCI KULTUROWEJ	95
Prezentacja	97
Jezus pomiędzy historią a wiarą: nigdy nie dokończone ba- dania	97
Obrazy Jezusa we współczesnym społeczeństwie	98
I	
JEZUS POMIĘDZY HISTORIĄ A WIARĄ	101
6 Chrystus – przedmiot wiary według Rudolfa Bultmanna	103
1. Koncepcja „demitologizacji”	104
2. Jezus historii	106
Jezus jako pewien kod	107
3. Chrystus – przedmiot wiary	108
4. Wartość i ograniczenia Bultmannowskiego ujęcia Chrystusa Absolutny, ale jednostronny sens wiary	108

Chrystus bez wydarzenia i bez ciała	109
„Doketyzm” zmartwychwstania	110
5. Reakcje uczniów Bultmanna	111
7 Powrót Jezusa historycznego. Od badaczy do popularyzatorów	115
1. Po Bultmannie – powrót do historii Jezusa	116
U egzegetów	116
U teologów	117
U historyków	119
2. Nowy rodzaj upowszechnienia: <i>Jezus</i> Jacquesa Duquesne’a	120
Zamysł autora	120
Nowy „życie Jezusa” – relacje o dzieciństwie	122
Dziewicze poczęcie Jezusa	123
Bracia i siostry Jezusa	125
Nowy żywot Jezusa: działalność publiczna, Męka	127
Zmartwychwstanie	128
3. Próba oceny <i>Jezusa</i> Duquesne’a	129
Kwestia metody	129
Koncepcja historii	130
Miejsce wiary	132
Historia i wiara	134
4. <i>Cień Galilejczyka</i> Gerda Theissena	136
Policyjne śledztwo	137
Śledztwo kryje metodę	138
Od historii do wiary	139
8 Jezus – lekarz i „mit” chrześcijański u Eugena Drewermanna	141
1. Jezus – lekarz według Eugena Drewermanna	142
Jezus – lekarz i „uzdrowiciel” ludzkiego niepokoju	142
Znaczenie krzyża	143
Zmartwychwstanie Jezusa	145
Próba oceny	146
Odwołanie się do psychoanalizy	147
2. Dziewicze poczęcie Jezusa: „prawdziwy mit”	149
Mit rodem z Egiptu	150
Refleksje i pytania	151

3. Jezus historyczny i Jezus w historii	153
Historia albo „fakty historyczne”	153
Historia jako doświadczenie ludzkości w czasie	156
Drewermann wobec faktów i doświadczenia	156
Eugen Drewermann i Rudolf Bultmann	159
Od prostej opozycji do konkretnego rozeznania	159
II	
OBRAZY JEZUSA WE WSPÓŁCZESNYM SPOŁECZEŃSTWIE	165
9 Powrót Jezusa	167
Chrześcijańscy hippisi	167
„Porządni ludzie”	168
Ruch odnowy katolickiej	169
1. Jezus patrzy w serce	169
Osobista relacja z Jezusem	169
Przeprowadzić rewolucję zmieniając serce człowieka	170
„Fundamentalizm” biblijny	171
Oczekiwanie na powrót Pana	172
2. <i>Godspell</i> : święto miłości i radości	172
3. Jezus autentyczny czy dwuznaczny?	175
Ocena Laurence’a Murphy’ego	175
Jezus – bohater wszystkich religii	176
Mistyka ucieczki	176
Powrót pierwiastka religijnego	177
4. Jezus mass mediów	177
10 Od Jezusa science-fiction do Jezusa powieściowego	181
1. JEZUS SCIENCE-FICTION: ROGER MAUGE	181
1. Duch dzieła	182
Czym jest scjentyzm?	182
Książka scjentyistyczna...	183
...i konkordystyczna	185
Zadziwiająca egzegeza	185
2. Pewna idea Jezusa	186
Typowy nonsens	186
Pięć hipotez na temat Jezusa	188
„Jezus minimum”	188

3. Zmartwychwstanie	189
Usunąć alternatywę	190
Chryścianizm i biologia	191
4. Biologia i science-fiction	192
Jezus – coelacanth	192
Chrześcijanie i przestrzeń	193
II. JEZUS POWIEŚCIOWY: GÉRALD MESSADIÉ	196
1. „Lata ciemne”	197
2. „Lata publiczne”	200
3. Jaki „portret” Jezusa?	202
11 Jezus „postchrześcijański”	207
1. „Kim jest dla Ciebie Jezus Chrystus?”	208
Odpowiedzi naznaczone wrogością	208
Naznaczeni przez chrześcijaństwo	209
Syn Boży? Nieważne!	209
Najwspanialszy człowiek	210
Geniusz, mówca...	211
2. „Wichrzyciel”	213
W bezpośredniej więzi z Jezusem	213
Ale kim Ty jesteś?	215
„Styl” Jezusa	217
Zmartwychwstanie	217
Intensywność	218
3. Jezus na ludzką miarę	220
Przeżytek	220
Uproszczenie	221
Rozczarowanie	222
12 Jezus w sektach i w ruchu New Age	223
1. Obraz Jezusa w sektach	224
Jezus czy Chrystus?	224
Jezus	225
Chrystus	227
2. New Age	228
Ku identyfikacji prądów New Age	228
Chrystus kosmiczny	230
Co nowego w Chrystusie New Age?	232
3. Znaczenie odwołania się do Jezusa w sektach	232

Zarys podsumowania	237
1. Wiele innych obrazów	237
Od Celsusa po Cavannę	238
Ideologia społecznego królestwa Jezusa	239
Jezus „ateista”	239
Judaizm	241
Islam	242
W Azji i w Afryce	242
2. Znaczenie zjawiska	243
„Test” Jezusa	244
Hołd złożony Jezusowi	245
Niezbymalna częśćka prawdy	246
Jezus jest zbyt wielki dla człowieka	246